

TYÖEHTOSOPIMUKSEN YLEISSITOVUUDEN VAHVISTAMISLAUTAKUNTA

TOIMINTAKERTOMUS 2017

TYÖEHTOSOPIMUKSEN YLEISSITOVUUDEN VAHVISTAMISLAUTAKUNTA

TOIMINTAKERTOMUS 2017

YLEISTÄ

Työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunta perustuu lakiin työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamisesta (56/2001). Se puolestaan liittyy samanaikaisesti annettuun työ-sopimuslakiin (55/2001). Vahvistamislautakunnan tehtävänä on vahvistaa, mitkä työehtosopi-mukset ovat työsopimuslaissa tai erityisopimuslaissa (756/2011) tarkoitettulla tavalla yleissito-via ja mitkä ovat yleissitovuutta vailla.

Vahvistamislautakunnan toimikausi on viisi vuotta. Valtioneuvosto asetti 26.5.2016 lautakunnan sen neljänneksi toimikaudeksi 1.6.2016 – 31.5.2021.

Vahvistamislautakunta muodostuu sivutoimisesta puheenjohtajasta ja kahdesta sivutoimisesta jäsenestä. Heillä kaikilla on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajan ja hänen varajäsenensä on oltava tuomarin virkaan vaadittavan tutkinnon suorittaneita ja heidän sekä muiden jäsenten on oltava työsuhdeasioihin ja työoloihin perehtyneitä. Lautakunnan puheenjohtaja, jäsenet tai hei-dän varajäsenensä valitaan henkilöistä, joiden ei voida katsoa edustavan työnantajien eikä työn-tekijöiden etua. Lautakunta voi ottaa sihteerin tai sihteereitä.

Vahvistamislautakunta toimii sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä. Se on tehtävässään riip-pumaton. Lautakunnassa käsiteltävät asiat valmistellaan ministeriön työ- ja tasa-arvo-osastolla (31.8.2017 saakka työsuojeluosasto), joka toimii muutoinkin lautakunnan toimistona. Ministeri-ön vuoden 2017 toimintasuunnitelmassa lautakunnan tehtäviin osoitettiin käytettäväksi yhteensä noin 30 henkilötyökuukautta.

Vaikka työehtosopimukset tehdään sopimuskaudeksi kerrallaan, niitä koskevia vahvistamispää-töksiä ei tehdä sopimuskausittain. Kun uudeksi sopimuskaudeksi tehtyä työehtosopimusta on työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamisesta annetussa laissa tarkoitettussa mielessä pi-dettävä samana kuin sitä, jota aikaisempi päätös koskee, ei uutta päätöstä yleensä ole tarpeen tehdä. Yleissitovuutta koskeva päätös on voimassa, kunnes lautakunta on uudelleen käsittelyä koskevasta hakemuksesta tai oma-aloitteisesti päättänyt toisin tai kunnes työtuomioistuin on kä-sitellyt lautakunnan uutta päätöstä koskevan valituksen.

Työehtosopimuskentässä tapahtuvien muutosten vuoksi vahvistamislautakunta joutuu harkitse-maan, onko vahvistamisen edellytyksissä tai työehtosopimusten yksilöinnissä tapahtunut sellaisia muutoksia, jotka edellyttävät lautakunnan käsittelyä. Uutta käsittelyä edellyttää työehtosopimuk-sen soveltamisalan muuttuminen ja sopimusosapuolten vaihtuminen. Silloin kun soveltamisala muuttuu tai osapuolet vaihtuvat, sopimusta ei voida enää pitää sinä samana, jota aikaisempi pää-tös koski. Näiden lisäksi esimerkiksi kokonaan uudet ja entisistä sopimuksista yhdistetyt työeh-tosopimukset edellyttävät uusien vahvistamispäätösten tekemistä.

Jotta lautakunta pystyy asianmukaisesti seuraamaan työmarkkinoilla tapahtuvaa kehitystä ja työehtosopimusten yleissitovuuden kannalta merkittäviä muutoksia, selvitetään kaikkien valtakunnallisten työehtosopimusten edustavuus sopimuskausittain samaan tapaan kuin sopimusta ensimmäistä kertaa tarkasteltaessa. Kun oleellisia muutoksia ei ole tapahtunut, vahvistamislautakunta toteaa tämän, eikä työehtosopimuksen yleissitovuutta oteta uudelleen käsiteltäväksi. Sopimuksen osapuolen tai soveltamisalan muututtua vähänkin on yleissitovuusasia jäljempänä tarkemmin selostetulla tavalla käsitelty uudelleen.

VAHVISTAMISLAUTAKUNNAN KOKOONPANO

Puheenjohtaja:

Tapani Vasama, hovioikeuden presidentti, Vaasan hovioikeus
Henkilökohtainen varajäsen Jaana Niemitalo, käräjätuomari, Helsingin käräjäoikeus

Jäsenet:

Harri Hietala, yhteistoiminta-asiamies, työ- ja elinkeinoministeriö
Henkilökohtainen varajäsen Jari Murto, oikeustieteen tohtori, yliopistonlehtori, Helsingin yliopisto

Ulla Liukkunen, professori, Helsingin yliopisto
Henkilökohtainen varajäsen Nina Hotti, käräjätuomari, Vantaan käräjäoikeus

Lautakunnan sihteerit/esittelijät

Marianne Kivistö, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö, 20.3. – 30.6.2017
Jarno Virtanen, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö, 18.12.2017 alkaen
Tanja Ylitöyrä, hallitussihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö
Tuula Andersin, hallitussihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö

Lautakunnassa käsiteltävien asioiden muut valmistelijat

Kaisu Ahtola, hallitussihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö
Leena Alanko, suunnittelija, sosiaali- ja terveysministeriö

Lautakunnan toimiston tehtäviä hoitava henkilökunta

Antti Rautio, hallinnollinen avustaja, sosiaali- ja terveysministeriö
Terhi Ullakonoja, säädösvalmisteluavustaja, sosiaali- ja terveysministeriö

VAHVISTAMISLAUTAKUNNAN KOKOUKSET

Vahvistamislautakunta piti kahdeksan (8) kokousta vuoden 2017 aikana. Kokoukset pidettiin lautakunnan toimistossa Helsingissä osoitteessa Kirkkokatu 14.

VAHVISTAMISLAUTAKUNNASSA KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Lautakunta seuraa työmarkkinoilla tapahtuvaa kehitystä. Koska se voi viran puolesta ottaa yleissitovuusasian uudelleen käsiteltäväkseen, se on tarkastellut yleissitovuuteen vaikuttavia muutoksia työehtosopimuksittain. Uuden päätöksen antamiselle on ollut tarvetta vain osassa työehtosopimuksia, mutta tarkastelu on ollut käytännössä yhtä perusteellista muidenkin työehtosopimusten osalta.

YLEISSITOVIER TYÖEHTOSOPIMUSTEN KÄÄNTÄMINEN JA JULKAISEMINEN

Vahvistamislautakunnan tehtävänä on huolehtia siitä, että yleissitovat työehtosopimukset julkaistaan joko suomen tai ruotsin kielellä ja käännöksenä toisella kansalliskielellä. Käytännössä tämä on merkinnyt sitä, että ne sopimukset, joita sopijapuolet eivät tee sekä suomeksi että ruotsiksi, käännetään ruotsiksi ja julkaistaan käännöksinä valtion säädöstietopankki Finlexissä. Työehtosopimukset käännetään Valtioneuvoston hallintoyksikön (VNHY) määrärahoilla. Kertomusvuoden alussa joitakin käännöksiä teetettiin vielä Lingsoft Oy:llä lautakunnan kustantamina.

VAHVISTAMISLAUTAKUNNAN TEKEMÄT PÄÄTÖKSET

Vahvistamislautakunta tutki yhteensä 179 työehtosopimuksen edustavuuden. Uuden päätöksen antaminen todettiin lautakunnassa tarpeettomaksi 144 työehtosopimuksen osalta. Vahvistamislautakunta antoi yhteensä 35 päätöstä työehtosopimusten yleissitovuudesta. Yleissitoviksi lautakunta vahvisti 24 työehtosopimusta ja yleissitovuutta vailla oleviksi 10 työehtosopimusta. Yhtä aiemmin yleissitovaksi vahvistettua työehtosopimusta ei pidetty enää valtakunnallisena työehtosopimuksena. Lisäksi annettiin kaksi päätöstä asian uudelleen käsittelemistä koskeneiden hakeusten johdosta.

Yleissitovuutta koskeva päätös annettiin kahdesta kokonaan uudesta valtakunnallisesta työehtosopimuksesta. Kaksi työehtosopimusta vahvistettiin aiemmasta poiketen yleissitovaksi, ja kolme aiemmasta poiketen yleissitovuutta vailla olevaksi. Päätös annettiin 22 sellaisesta työehtosopimuksesta, joita oli pidettävä työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamisesta annetussa laissa tarkoitetulla tavalla uusina työehtosopimuksina. Näistä seitsemän työehtosopimuksen soveltamisala oli laajentunut tai supistunut ja 15 työehtosopimusta pidettiin uusina työehtosopimusosapuolen muutoksen takia. Yhden sopimuksen soveltamisen yleissitovana todettiin lakanneen siitä lukien, kun kaikkien sitä koskeneiden viitetyöehtosopimusten voimassaolo oli päättynyt.

VALITUKSET VAHVISTAMISLAUTAKUNNAN PÄÄTÖKSISTÄ

Toimintavuonna tehdyistä vahvistamislautakunnan päätöksistä kolmesta valitettiin työtuomioistuimeen. Tämän toimintakertomuksen laatimiseen mennessä työtuomioistuimissa ei ole vielä antanut yhtään päätöstä edellä mainittuihin valituksiin. Vuonna 2016 annettuihin ratkaisuihin tehdyistä valituksista ratkaistiin työtuomioistuimissa kertomusvuonna kaksi.

VAHVISTAMISLAUTAKUNNAN TOIMINTAMENOT 1.1. – 31.12.2017

Yleissitovien työehtosopimusten ruotsintaminen	1 543,80
Työehtosopimusrekisteri	13 780,65
Palkkiot	27 009,60
Virallinen lehti	3 300,00
Muut kulut	944,34
Yhteensä	46 578,39

Helsingissä 6.3.2018

Puheenjohtaja

Tapani Vasama

Sihteeri

Jarno Virtanen

LIITE

TYÖEHTOSOPIMUKSEN YLEISSITOVUUDEN VAHVISTAMISLAUTAKUNNAN VUONNA 2017 TARKASTELEMAT TYÖEHTOSOPIMUKSET

YLEISSITOVAT TYÖEHTOSOPIMUKSET

Ahtausalan työehtosopimus
 Ahtausalan teknisten toimihenkilöiden työehtosopimus
 Ahtausalan toimihenkilöiden työehtosopimus
 Ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten työehtosopimus
 Ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien työehtosopimus
 Apteekkien työntekijöiden työehtosopimus
 Arkkitehtisuunnittelualan ylempien toimihenkilöiden työehtosopimus
 Asfalttialan työehtosopimus
 Asiakaspalvelua, liikenteenhoitoa ja -ohjausta sekä hallinnollisia ja muita toimistotehtäviä koskeva työehtosopimus
 Autoalan kaupan ja korjaamotoiminnan työehtosopimus
 Autoalan toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
 Autoliikennealojen toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
 Autonrengasalan työehtosopimus
 Bingotyöntekijöitä koskeva työehtosopimus
 Elintarvikealan automiesten työehtosopimus
 Elintarvikealojen työehtosopimus
 Elintarviketeollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimus
 Elokuvateattereita koskeva työehtosopimus
 Energiateollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimus
 Energiateollisuuden ylempien toimihenkilöiden työehtosopimus
 Ensihoitopalvelualan työehtosopimus
 Farmaseuttisen henkilöstön työehtosopimus
 Golf-alan työehtosopimus
 Hammaslaboratorioalan työehtosopimus
 Harja- ja sivellinalojen työehtosopimus
 Henkilöstöpalvelualan työehtosopimus
 Hiihtokeskusalan työehtosopimus
 Hiusalan työehtosopimus (ei ole saanut lainvoimaa toimintakertomuksen valmistumiseen mennessä)
 Huolinta-alan toimihenkilöiden työehtosopimus
 Huolinta-alan varastotermiinali- ja satamatyöntekijöiden työehtosopimus
 Huoltokorjaamoiden työehtosopimus
 Huvi-, teema- ja elämyspuistoja koskeva työehtosopimus
 Jalometallialan työehtosopimus
 Journalisteja koskeva työehtosopimus
 Kansipäällystä ja sairaanhoitajia koskeva työehtosopimus
 Kaupan automiesten työehtosopimus
 Kaupan työehtosopimus
 Kemianalan toimihenkilösopimus
 Kemian perusteollisuuden työehtosopimus
 Kemianteollisuuden ylempien toimihenkilöiden pöytäkirja

Kenkä- ja nahkateollisuuden ja kultaseppäteollisuuden sekä harja- ja sivellinalan toimihenkilö-
 sopimus
 Kenkä- ja nahkateollisuuden työehtosopimus
 Kiinteistöalan toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
 Kiinteistöpalvelualan työntekijöitä koskeva työehtosopimus
 Konepäällystää koskeva työehtosopimus
 Kopio- ja tulostusala koskeva työehtosopimus
 Kotimaan matkustaja-alusliikenteen työehtosopimus
 Kumiteollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimus
 Kumiteollisuuden työntekijöitä koskeva työehtosopimus
 Kuorma-autoalan työehtosopimus
 Lasikeraamisen teollisuuden toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
 Lasikeraamisen teollisuuden työehtosopimus
 Lattianpäällystysalan työehtosopimus
 Leipomoiden työntekijöitä koskeva työehtosopimus
 Lentoliikenteen toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
 Liha-alan työehtosopimus
 Liikenneopetusalan työehtosopimus
 Linja-autohenkilökunnan työehtosopimus
 Luottotieto- ja perintäalan työehtosopimus
 Maa- ja vesirakennusalan työehtosopimus
 Maalausalan työehtosopimus urakkahinnoitteluineen
 Maaseutuelinkeinojen työehtosopimus
 Malmikaivosten työehtosopimus
 Matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palveluita koskeva työehtosopimus, esimiehet
 Matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palveluita koskeva työehtosopimus, työntekijät
 Matkatoimistoja koskeva työehtosopimus
 Meijereiden erikoiskoulutuksen saaneiden ja teknisten toimihenkilöiden työehtosopimus
 Meijerityöntekijöitä koskeva työehtosopimus
 Mekaanisen metsäteollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimus
 Mekaanisen metsäteollisuuden työehtosopimus
 Metsäalan toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
 Metsäalan työehtosopimus
 Metsäkonealan työehtosopimus
 Metsäteollisuuden bioteollisuutta koskeva työehtosopimus
 Metsäteollisuus ry:n ja Sähköalojen ammattiliitto ry:n välinen työehtosopimus
 Muovituoteteollisuuden ja kemian tuoteteollisuuden työehtosopimus
 Museoiden työehtosopimus
 Neuvonta-alan runkosopimus
 Näyttelijöiden teatterityöehtosopimus
 Ohjelmapalvelualan työehtosopimus
 Optikoiden työehtosopimus
 Pahvin- ja paperinjalostusalan toimihenkilöiden työehtosopimus
 Pahvin- ja paperinjalostusalan työehtosopimus
 Panimoiden ja virvoitusjuomatehtaiden työehtosopimus
 Paperiteollisuuden toimihenkilösopimus
 Pelti- ja teollisuuseristysalan työehtosopimus
 Puusepänteollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimus
 Puusepänteollisuuden työehtosopimus
 Puutarha-alan työehtosopimus
 Rahoitusalan siivoojia koskeva työehtosopimus
 Rakennusaine- ja betonituoteteollisuuden toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus

Rahoitusalan työehtosopimus
 Rakennusalan toimihenkilöiden työehtosopimus
 Rakennusalan työehtosopimus
 Rakennustuoteteollisuuden työehtosopimus
 Rautatiealan työehtosopimus
 Seminologien ja keinosiemennysasemien työehtosopimus
 Sosiaalialan järjestöjä koskeva työehtosopimus
 Suomen Metsäkeskusta ja Metsätalouden kehittämiskeskus Tapiota koskeva työehtosopimus
 Suunnittelu- ja konsulttialan toimihenkilöiden työehtosopimus
 Suunnittelu- ja konsulttialan ylempien toimihenkilöiden työehtosopimus
 Sähköalan tes - energia - ICT - verkosto työehtosopimus
 Sähköistys- ja sähköasennusalan työehtosopimus
 Säiliöauto- ja öljytuotealaa sekä niihin liittyviä toimintoja koskeva työehtosopimus
 Taimitarha-alan työehtosopimus
 Talotekniikka-alan LVI-toimijoiden työehtosopimus
 Talotekniikka-alan toimihenkilöiden työehtosopimus
 Tanssinopettajien työehtosopimus
 Teknolוגiateollisuuden sähköalan työntekijöiden työehtosopimusratkaisu
 Teknolוגiateollisuuden työehtosopimus
 Teknolוגiateollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimus
 Teknolוגiateollisuuden ylempien toimihenkilöiden työehtosopimus
 Tekstiilihuoltoalan työehtosopimus
 Tekstiili- ja muotialan toimihenkilösopimus
 Tekstiili- ja muotialan työehtosopimus
 Terminaalitoimintaa koskeva työehtosopimus
 Terveyspalvelualan työehtosopimus
 Tietotekniikan palvelualan työehtosopimus
 Tilapäisten teatterimuusikkojen työehtosopimus
 Tullaajien ja huolintatyönjohtajien työehtosopimus
 Turvetuotantoalan työehtosopimus
 Ulkomaanliikenteen kauppa-aluksia koskeva työehtosopimus
 Ulkomaanliikenteen matkustaja-alussopimus
 Ulkomaanliikenteen pientonniston kansipäällystä koskeva työehtosopimus
 Ulkomaanliikenteen pientonniston konepäällystä koskeva työehtosopimus
 Urheilujärjestöjen valmentajien työehtosopimus
 Urheilutoimintaa koskeva työehtosopimus
 Varasto- ja kuljetusesimiesten työehtosopimus
 Vartiointialan työehtosopimus
 Vedeneristysalan työehtosopimus
 Veturimiestehtäviä rautatieliikenteessä koskeva työehtosopimus
 Viestinnän Keskusliiton ja Ammattiliitto Pron välinen viestintäalan teknisiä toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
 Viestinnän Keskusliiton ja Suomen Journalistiliiton välinen kustannustoimittajien työehtosopimus
 Viestinnän Keskusliiton ja TEAM Teollisuusalojen ammattiliiton / Viestintäalan toimihenkilöt Grafinet ry:n välinen työehtosopimus
 Viestinnän Keskusliiton ja TEAM Teollisuusalojen ammattiliiton välinen kirjatyöntekijöitä koskeva työehtosopimus
 Viestinvälitys- ja logistiikka-alan työehtosopimus
 Viestinvälitys- ja logistiikka-alan ylempien toimihenkilöiden työehtosopimus
 Vähittäiskaupan esimiesten työehtosopimus
 Yksityisen opetusalan työehtosopimus

Yksityisen sosiaalipalvelualan työehtosopimus
 Yliopistojen yhteinen työehtosopimus
 Ylioppilaskuntien työehtosopimus
 Äänilevytuottajayhtiöiden palveluksessa olevia muusikkoja, laulajia ja kapellimestareita koskeva työehtosopimus
 Öljy-, maakaasu- ja petrokemianteollisuutta koskeva työehtosopimus

YLEISSITOVUUTTA VAILLA OLEVAT TYÖEHTOSOPIMUKSET

Arctia Shipping konsernin ja Suomen Erikoisalusten työnantajaliitto ry:n muiden jäsenyritysten erikoisalusten kansi- ja konemiehistöä sekä taloushenkilökuntaa koskeva työehtosopimus
 Arctia Shipping konsernin konventionaalisten jäänmurtajien konepäällystä koskeva työehtosopimus
 Arctia Shipping konsernin monitoimimurtajat konepäällystön työehtosopimus
 Avaintyönantajat AVAINTA ry:n ja Terveys- ja sosiaalialan neuvottelujärjestön TSN ry:n työehtosopimus
 Avaintyönantajat AVAINTA ry:n opetusalan työehtosopimus
 Avaintyönantajat AVAINTA ry:n työehtosopimus
 Bioenergiateollisuuden palveluyritysten työehtosopimus
 Elintarviketeollisuuden sähkömiesten työehtosopimus
 Elokuva- ja tv-tuotantoa koskeva työehtosopimus
 Hammaslääkärien työnantajayhdistys ry:n ja Tehy ry:n välinen työehtosopimus
 Henkilökohtaisia avustajia koskeva työehtosopimus
 Huolto- ja kunnossapitoalan työehtosopimus
 Jakajia koskeva työehtosopimus
 Kemianteollisuus ry:n, Kumiteollisuus ry:n ja Sähköalojen ammattiliitto ry:n välinen sähköalan työntekijöiden työehtosopimus
 Kotitalouskone- ja kodintekniikkahuoltoa sekä palveluautomaattialaa koskeva työehtosopimus
 Kristillisiä järjestöjä koskeva työehtosopimus (ei ole saanut lainvoimaa toimintakertomuksen valmistumiseen mennessä)
 Kuvanvalmistamoita koskeva työehtosopimus (ei ole saanut lainvoimaa toimintakertomuksen valmistumiseen mennessä)
 Lasitus-, rakennuslasitus- ja lasinjalostusalan työehtosopimus
 Lihateollisuuden asiamiesten työehtosopimus
 Maarakennusalan työehtosopimus (Koneyrittäjien liitto)
 Osoitteettomien lähetysten erillisjakelua koskeva työehtosopimus
 Palkka- ja henkilöstöhallintoalan toimihenkilöiden työehtosopimus
 PALTA:n toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
 Rahankäsittelypalvelut -alan työehtosopimus
 Taksiliikenteen työehtosopimus
 Taloushallintoalan työehtosopimus
 Teknisen huollon ja kunnossapidon työehtosopimus
 Terveyspalvelualan työehtosopimus (Unioni)
 Turkistuotantoalan työehtosopimus
 Vakinaisten teatterimuusikkojen työehtosopimus
 Veneenrakennusteollisuuden työehtosopimus
 Viestinnän Keskusliiton ja Ammattiliitto Pron välinen työehtosopimus
 Vuokratyötä kemian toimialoilla koskeva työehtosopimus
 Yrityskehitysorganisaatioiden ylempien toimihenkilöiden työehtosopimus

